696/04

Den 28. april 2004 blev i sag nr. 54.945:

xxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har landbrugsforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S, klager over størrelsen af den af selskabet tilbudte erstatning i forbindelse med en anmeldt stormskade samt over selskabets sagsbehandling.

Klageren gør over for nævnet gældende, at ikke alle skader forårsaget af stormene i december 1999 er medtaget i erstatningsopgørelsen.

Selskabet har ved skrivelse af 6/3 2001 til nævnet redegjort for sagen således:

> "Vi skal gerne medgive, at besigtigelse og behandling af de anmeldte stormskader ikke er forløbet så hensigtsmæssigt, som en forsikringstager kan have en berettiget forventning om, og som vi gerne ser. Der er flere forklaringer til dette bl.a. den ekstremt store mængde skader i løbet af ganske få måneder og ikke mindst, at vi lovede forsikringstageren, at vi ville tage initiativ til at indhente overslag/tilbud på nødvendige arbejder til udbedring af stormskaderne. Sidstnævnte viste sig at være ganske umuligt at efterkomme.
>
> Desværre formår vi ikke at følge op på vores tilsagn heller ikke efter yderligere besigtigelse ved taksator S.V.J. samt flere rykkere fra forsikringstageren. Dette er selvfølgelig beklageligt, men imidlertid ikke ensbetydende med, at forsikringstageren blot

kan læne sig tilbage og vente på, at et tilfredsstillende reparationsoverslag - tilbud modtages fra den af Alm. Brand kontaktede reparatør.

Det er vores vurdering, at forsikringstageren ikke har kunnet undgå at kende til situationen om den desperate mangel på håndværkere, som fulgte i kølvandet på de mange stormskader. En situation som over det meste af Danmark resulterede i, at de værst ramte blev hjulpet først. At en udbedring kunne ligge et stykke ud i fremtiden, kan derfor ikke være kommet bag på forsikringstageren, hvorfor forsikringstageren burde have iværksat midlertidig afdækning der, hvor en undladelse kunne medføre et større skadeomfang.

Forsikringstageren mener nu, at den manglende udbedring her mere end et år efter stormskadernes indtræden har påført de forsikrede bygninger yderligere skade. En påstand, som vi ikke kan kommentere, idet den opfølgende besigtigelse af skaderne aftalt til den 16. oktober 2000 blev opgivet før den næsten var begyndt. Under alle omstændigheder burde forsikringstageren have gjort foranstaltninger til begrænsning af de skader, som efter hans vurdering kunne indebære en risiko for yderligere skade, ud over hvad taksatorerne havde taget højde for ved deres respektive besigtigelser.

Derfor skal vi kun konstatere, at Alm. Brand har anerkendt at erstatte de skader, der nærmere er beskrevet i skade-aftaleseddel dateret den 29. december 1999 og ved vores brev af den 28. september 2000.

Idet forsikringstageren alene klager over, at der udestår nogle skader, som ikke fremgår af førnævnte skade-aftaleseddel og brev, skal vi konkludere, at forsikringstageren har accepteret erstatningstilbudet for de opgjorte og anerkendte skader i den udformning, som fremgår af vores brev til forsikringstageren dateret den 28. september 2000. Forsikringstageren burde derfor relativt hurtigt derefter have iværksat udbedringen af de i erstatningstilbuddet anførte arbejder. I stedet for har forsikringstageren ladet stå til med samtlige skader, hvor det kunne være begrænset til nogle færre, hvor der så kunne være udført skadebegrænsning. En skadebegræns-

ning som for samtlige skader burde være iværksat umiddelbart efter skadernes indtræden."

Hertil har klageren i skrivelse af 11/11 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Hvad angår selve besigtigelsen, burde det tilføjes til Deres skrivelse, at følgeskaderne, opstået efter forsikringens alt for længe passivitet, bliver registreret. …

Under besigtigelsen har jeg fremvist diverse vand/fugtskader, i stor omfang i laden, hvor stormen har revet tagbelægningen af, det drejer sig om eternitpladerne, lægter, tagpap, tagrendejern, samt tagrender og nedløbsrør. Endvidere skader, hvor tagbelægningen ikke er revet af, men ødelagt, med underliggende vandskade til følge.

Deres skadevurderinger kan ikke godtages og jeg gør herved indsigelse mod Deres konklusioner."

Selskabet har hertil i skrivelse af 3/12 2002 til nævnet anført:

"Med henvisning til Deres bemærkninger om manglende omtale af følgeskader på indbogenstande og tagværket, skal jeg bekræfte, at vi talte om vandskader på 2 stk. træmøbler og opfugtning af tømmer i tagværk.

For såvidt angår skade på indbogenstande kan jeg oplyse, at De ikke i Alm. Brand har tegnet nogen indboforsikring, og alene af den grund kan vi ikke tilbyde erstatning for disse skader. I øvrigt er det min opfattelse, at det ville have været en særdeles enkel sag at flytte møblerne et lille stykke, og derved have undgået skaderne på disse.

Med hensyn til opfugtningen af træværket er det min helt klare vurdering, at man - såfremt der var foretaget en afdækning eller udskiftning af de stormskadede tagplader - helt kunne have undgået denne, eller i hvert fald minimeret opfugtningen ganske betydeligt."

Klageren gør heroverfor gældende, at opfugtningen ikke skyldes manglende afdækning eller udskiftning af stormskadede tagplader. Herom hedder det i skrivelse af 3/1 2003 til selskabet:

> "Som De og Deres kollega kunne konstatere, har der været afdækket, og fortsat er afdækket, hvor stormen har revet tagbelægningen af.
> Stormskadede tagpladers udskiftning, set i lyset af den lange passivitet af forsikringen, ville under ingen omstændigheder, have kunnet undgået opfugtningen af tagkonstruktionen. Denne opfugtning er forsikringen ansvarlig for. Sålænge der ikke er enighed om skadernes omfang, står sagen for forsikringens ansvar og risiko.
>
> Ved tegningen af forsikringen er der i sin tid oplyst for undertegnede, at der i forsikringen er indeholdt en dækning af visse effekter i bygningerne. De bedes oplyse om dette er korrekt, og hvad der måtte være dækket. Dersom der er en del effekter som er vandskadet (ikke kun 2 stk. træmøbler) og en del effekter, som er ødelagt som følge af stormen, hvor porten har ødelagt effekter, ville det være af interesse, at høre om denne forsikring."

Over for nævnet har selskabet ved skrivelse 12/2 2003 til nævnet anført:

> "Forsikringstageren nævner også, at han på tidspunktet for forsikringens tegning har fået oplyst, at forsikringen foruden bygningsforsikringen også indeholdt en dækning for visse effekter i bygningerne.
>
> Det er korrekt og helt i overensstemmelse med de forhåndsgodkendte forsikringsbetingelser for landbrugsejendomme nr. 15 fra 1980. Der er imidlertid ikke tale om en særskilt forsikring, men blot en dækning for driftsinventar og -udstyr, *se betingelserne, afsnit B. Bygningsforsikring - Fællesbestemmelser, punkt 4. Hvad omfatter forsikringen.*
>
> Almindelige indbogenstande såsom træmøbler o.l. er således ikke omfattet af bygningsforsikringen.
>
> Samtidig skal vi henvise til samme afsnit, *punkt 5. Hvorledes beregnes erstatning*, hvor det fremgår, at erstatningen for driftsinventar og -udstyr, i andre bygninger end

beboelsesbygninger, fastsættes til handelsværdien, såfremt det ikke var i drift eller anvendelse efter sit formål på skadetidspunktet."

Selskabet har herefter til nævnet fremsendt besigtigelsesrapport dateret 3/9 2002. Af denne fremgår bl.a.:

"**Beboelse, litra 1**

De på beboelsen (litra 1)anmeldte skader, er efter min vurdering ikke opstået som følge af stormen d. 3. dec. 1999, og kan som følge heraf ikke anerkendes som stormskader.

Baggrunden for denne vurdering skal ses i, at alle fugt- og rådskader er af væsentlig ældre dato. Rådskader af den karakter der her er tale om, kan ikke opstå indenfor denne tidshorisont.

Denne vurdering er i god overensstemmelse med de i tilstandsrapporten af 12. april 99 afgivne oplysninger, hvor det bl.a. er anført, at: 'I mange af de pudsede lofter er der en del revner ligesom der er nogle gamle fugtskjolder, uden at der kan konstateres direkte utætheder. Partielt er der en del afskallinger på teglsten'.

En medvirkende årsag til fugtskjolderne skyldes kondensdannelse på støbejernsvinduerne, og fra de tynde enkeltlagsglas der er monteret i disse.

Med hensyn til de afskallede tagsten, er der her tale om klassiske frostskader der ingen sammenhæng har med stormen. løvrigt fremgår også dette forhold - som tidligere nævnt - af tilstandsrapport.

**Redskabshuset, litra 2**

Den beskadigede rygningssten anerkendes som stormskade.

Som meddelt i brev af 28. sept. 2000 er skadeerstatningen opgjort til 1.000,kr. excl. moms. Det er min vurdering, at beløbet dækker de i forbindelse med reparationen forbundne omkostninger.

6. 54.945

Skaden på revledøren til brænderummet anerkendes ikke som værende forårsaget af stormen. Skaden skyldes udelukkende ælde.

**Stald, litra 4**
Skaderne på de 2 gavlbeklædningsbrædder anerkendes ikke som værende forårsaget af stormen. Skaden skyldes udelukkende ælde.

Vedrørende tagrender henvises til besvarelsen under litra 5.

**Låge i læmur mellem litra 1 og 4**
Udskiftning af hængsler anerkendes som en stormskade.

Omkostningerne til montering af 2 stk. hængsler på låge har jeg beregnet til at udgøre 2.000,- kr. excl. moms.

**Stald, litra 8**
Revnerne i murværk og fundament anerkendes ikke som stormskader.

Begrundelsen herfor er, at der er tale om sætningsskader opstået som følge af mangler ved funderingen.

De konstaterede revner har et helt klassisk forløb med hårfine revner ved 'knækpunktet' - i dette tilfælde i fundamentet - og med voksende revnebredder væk fra 'knækpunktet' - i dette tilfælde i murværket.

Skader på vindskeder og underbeklædning på bygningens sydhjørne anerkendes som en stormskade.

Som meddelt i brev af 28. sept. 2000 er skadeerstatningen opgjort til 2.000 kr. excl. moms. Det er min vurdering at erstatningen bør ansættes til 3.000 kr. excl moms., hvilket beløb tilbydes.

7. 54.945

Den revnede tagplade og skader på stern og underbeklædning anerkendes ikke som en stormskade.

Begrundelsen herfor er, at der - når der ses på karakteren af rådangrebet helt klart er tale om en skade, der er meget ældre end stormen d. 3. dec. 1999.

Inddækningerne ved ventilationsskorstene anerkendes som stormskader.

…

**Lade, litra 6**

Skaderne på port mod Vest anerkendes som stormskade.

Reparation af træramme, ny stålpladebeklædning og efterfølgende justering.

Som meddelt i brev af 28. sept. 2000 er skadeerstatningen opgjort til 11.000,- kr. excl. moms. Det er min vurdering at beløbet dækker de i forbindelse med reparationen forbundne omkostninger.

De beskadigede hængsler på port mod Nord anerkendes som stormskade.

Det er min vurdering, at kun de beskadigede hængsler kan skyldes stormen. Øvrige skader på porten skyldes udelukkende ælde.

…

Den beskadigede port mod gårdsplads anerkendes ikke som værende skadet af storm. Skaden skyldes udelukkende ælde, men vi skal også her, på baggrund af tidligere tilsagn, vedstå den tilbudte erstatning på 3.000,- kr. excl. moms.

Skaderne på eternit-tagpladerne anerkendes som stormskade.

Taget er oprindeligt et paptag udlagt på brædder. Oven på dette er der senere oplagt et eternit-tag bestående af 135-bølgeplader.

På grund af konstruktionsopbygningen og en kraftig mosbegroning på tagbelægningen var det ikke muligt at registrere det nøjagtige antal beskadigede tagplader. På

baggrund af antallet af opfugtede områder på bræddeundertaget, (7 steder) og under forudsætning at der er beskadiget gennemsnitligt 3 tagplader hvert sted vurderes det, at 21 plader skal skiftes. Tillægges herefter de tagplader der direkte er blæst ned/beskadiget anses det for rimeligt at antage, at der skal udskiftes 50 tagplader.

…

På grund af usikkerhederne omkring antallet af beskadigede tagplader, vil vi dog tilbyde at foretage en regulering af erstatningen, såfremt der - inden udskiftningen har fundet sted - kan påvises et større antal stormskadede tagplader.

**Stald, litra 5**

Skaderne på tagbelægningen, rygningspladerne og tagrenderne anerkendes som stormskade.

Omkostningerne til udskiftningen af 6 tagplader og 3 rygningsplader har jeg beregnet til 2.000,- kr. excl. moms.

Omkostningerne til reparation af tagrenderne både for litra 4 og 5 er i brev af 28. sept. 2000 ansat til 5.000,- kr. excl. moms. Det er min vurdering at beløbet dækker de i forbindelse med reparationen forbundne omkostninger.

**Maskinhus, litra 3**

Skaderne på tagbelægningen anerkendes som stormskade

Ved besigtigelsen kunne der konstateres skader på 10 trapezplader og ikke 18 som det fremgår af vort brev af 28. sept. 2000. Jeg skal dog på baggrund af tidligere afgivet tilsagn vedstå den oprindeligt tilbudte erstatning på 27.000,- kr. excl. moms.

Den samlede skadeerstatning for ovennævnte anerkendte forhold andrager 98.125,- kr. incl. moms. Herfra skal fratrækkes en selvrisiko på 1.500,- kr."

Klageren har hertil ved skrivelse af 9/4 2003 til nævnet bl.a. anført:

"Beboelse litra 1

9. 54.945

Iht skade-aftaleseddel, udstedt af taksator K.N., den 29-12-1999 på nederste afsnit, er der konstateret vand på loftet i bryggers, stammende fra en smadret tegl, som følge af storm. Chefkonsulenten konstaterer, der er en skade, her modsiger forsikringen sig selv.

…

Hvis logikken i chefkonsulentens konklusioner, at fugtskjolder under tag, vinduer, støbejernsvinduerne og tynd enkeltglas, var årsagen til, at omtalte fugtskader opstod af nævnte baggrund, så er vi ikke overbevist herom, idet der ligeledes er tagvinduer mod øst, ligeledes i støbejern og tynd glas, men på gulvet under vinduerne uden fugt- og rådskader.

Litra 2 ikke nogen kommentarer til rygningssten.

Skaden på revledøren, skyldes, at stormen har revet døren op og smækket den imod nogle mursten, som er stablet op ved læmur. Derved er stykker af brædderne brækket af og brudfladerne som således ligger frit, begynder at rådne væk.

litra 4

Skaderne på 2 gavlbeklædningsbrædder, som ved næste storm bliver til sandsynlig flere, skyldes IKKE udelukkende ælde. Der medgives, at beklædningen ikke er ny, men når stormen ødelægger porten mod vest og stormen kan trænge ind i bygningerne bagved, opstår der et overtryk i bygningen og det svageste led bliver blæst ud eller går i stykker. …

litra 8

Revnerne i murværk afvises som sætningsskader. Efter drøftelse af revnerne ved besigtigelse med en murer, mener denne ikke der er tale om en sætningsskade. Skaderne bør herefter dækkes af forsikringen. Ved skaderne på vindskeder og inddækninger ved ventilationsskorsten er der enighed. Angående skaden på tagplade, sternbræt og underbeklædning er vi ikke enig med forsikringen. Når stormen, som blæser fra vest, river inddækninger, samt vindskeder og underbeklædning fra bygningens sydhjørne, så falder disse ting på det ene eller andet tidspunkt, et eller andet sted, ned igen. Det er herefter, taget stormens vindretning i betragtning, aldeles sandsynligt, at nedfaldende effekter har ødelagt tagpladen, med følgerne herefter.

Pladen er flækket modsat toppen af bølgen, og der vil således være konstant vand fra nedbør løbende til omtalte sted. Råd vil opstå efter meget kort tid, fordi stedet aldrig bliver tørt.

litra 6
Vurdering ved skaderne på port mod vest er der enighed i.
Angående skadeerstatningens størrelse, har vi ikke mulighed at vurdere, om denne er tilstrækkelig. Kan en håndværker udføre reparationen for nævnte beløb, vil vi være fuldt ud tilfredse.

De beskadigede hængsler på port mod nord, kan vurderingen tiltrædes. Der mangler et beløb, afsat til reparation. Øvrige skader er der ikke enighed om. Igen skal det bemærkes, at bræddebeklædning af porten ikke var af nyere tid. Det må dog være klart, at når en port af denne størrelse, og med stort vindtryk på dette areal vælter, så vil selv nye brædder slås i stykker. På denne baggrund opretholder vi kravet om erstatning.

Porten mod gårdsplads og skaderne der kan kun være stormskader.
Også her er beklædning af ældre dato. Når stormen først slår hul i en bygning er der fare for, at det hele flyver væk. Dette var her ikke tilfældet, men de kritiske og sårbare steder er her særlig udsat. Har der ikke været port i østsiden, som kunne give efter for vindtrykket, var taget højst sandsynlig blæst af med aldeles større skader til følge.
Trykket på porten var så stort, at nederste hængsel er brækket ud af murværket med yderligere beskadigelse af murværket. Dette er der ikke taget højde for i skadeopgørelsen.
Hvad angår de beregnede midler til tagskaderne, kan kun håndværker bedømme om afsatte beløb er tilstrækkelig.

litra 5
Her er der stort set enighed vedrørende denne skade.
Det antages, at midlerne til tagrender dækker omkostninger, men som sagt før, vides dette kun af håndværker.

litra 3
Samme konklusion som i litra 5."

I skadeaftaleseddel af 29/12 1999 hedder det bl.a. :

"I forbindelse med storm er der trængt vand ind på bryggersloft som følge af smadret tegl. Hvis der viser sig en skade er den dækningsberettiget."

Parterne har siden ytret sig yderligere i sagen, herunder sendt fotos.

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**5. Hvorledes beregnes erstatningen**

**…**

**5.1.3.**

For driftsinventar og -udstyr, i andre bygninger end beboelsesbygninger, fastsættes erstatningen til handelsværdien, såfremt det ikke var i drift eller anvendelse efter sit formål på skadetidspunktet."

Nævnet udtaler:

Efter almindelige forsikringsretlige principper påhviler det forsikringstageren at sandsynliggøre sit krav. Dette gælder, uanset at det ikke udtrykkeligt er udtalt i forsikringsbetingelserne.

Nævnet har gennemgået sagen og finder på det foreliggende, at klageren ikke har godtgjort at have krav på yderligere erstatning. Nævnet bemærker, at selskabets sagsbehandling - som også erkendt af selskabet selv med henvisning til de særlige forhold, der gjorde sig gældende efter decemberstormen 1999 - langt fra har været optimal, men dette forhold kan ikke medføre en anden afgørelse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand